

Innehåll

ELEVHANDLENING	2
Läroämnets övergripande syfte åk 1-9	2
Riktlinjer och arbetsupplägg för åk 1-6	2
Riktlinjer och arbetsupplägg för åk 7-9	3
Centralt innehåll för åk 7-9	4
Mål och kompetenser för åk 7-9.....	5

ELEVHANDLEDNING

Läroämnets övergripande syfte åk 1-9

Elevhandledningen har en central betydelse ur såväl elevens och skolans som ur samhällets perspektiv.Handledningsverksamheten ska bilda en sammanhängande helhet som fortgår under hela grundskoletiden.Handledningen i grundskolan ska ges kontinuerligt under elevens hela skoltid i samband med undervisningen och i enskilda samtal mellan elev och lärare. I årkurs 1-6 ansvarar klassläraren för elevhandledningen. I årskurs 7-9 ligger det huvudsakliga ansvaret på elevhandledaren, medan varje ämneslärare ansvarar för den huvudsakliga handledningen i studieteknik inom respektive ämne.

Elevhandledningens uppdrag är att främja elevens fostran och utveckling så att eleven kan vidareutveckla sina studievanor och sina sociala färdigheter och tillägna sig kunskaper och färdigheter som behövs i livet. Syftet med handledningen är att stärka elevens självuppfattning och självförtroende och att skapa en positiv attityd till fortsatta studier och arbete.

Elevhandledningen ska stöda eleven att fatta beslut och att göra val gällande vardagslivet, studierna, fortsatta studier och framtiden utgående från sina egna förutsättningar, sina värderingar, sitt utgångsläge och sina intressen. Med hjälp av elevhandledningen lär sig eleven att bli medveten om sina möjligheter att påverka planeringen och besluten i sitt eget liv. Undervisningen ska ha ett normmedvetet förhållningssätt och eleven ska uppmuntras att fundera och reflektera över sina val gällande utbildning och yrken.

Elevhandledningen fungerar som en länk mellan skolan, samhället och arbetslivet. Elevhandledningen ska främja mångfald, likvärdighet, jämlikhet, jämställdhet och delaktighet samt i samarbete med andra instanser i samhället förebygga marginalisering från utbildning och arbetsliv.

I grundskolan har alla lärare som uppgift att handleda eleven i de olika läroämnena samt att stöda elevens personliga tillväxt, utveckling och delaktighet. Eleven ska stöttas i att fatta ändamålsenliga och personliga beslut om valfria ämnen, utbildning och framtid. Handledningen ska genomföras i samarbete med vårdnadshavarna.

Riktlinjer och arbetsupplägg för åk 1-6

I årskurserna 1-6 genomförs elevhandledningen som en integrerad del av den övriga undervisningen och skolans verksamhet. Klassläraren ansvarar tillsammans med de övriga lärarna för handledningen. Handledningen ska stöda eleven att hitta och utveckla lärstrategier, stärka förmågan att ställa upp individuella mål och utvärdera hur målen nås samt bidra till att utveckla förmågan att lära sig.

Eleven ska vägledas att identifiera och värdesätta både sina egna och andras styrkor, förmågor och färdigheter. Eleven ska stödas att stegvis ta större ansvar för sina studier, sina val och sin medverkan i elevgruppen och närmiljön. Eleven ska ges möjligheter att delta och påverka i

skolgemenskapen och närmiljön, för att småningom ska få en uppfattning om sina möjligheter att påverka i samhället.

Handledningen sker i samarbete mellan hem och skola och stöder eleven och vårdnadshavarna att göra de första valen gällande elevens skolgång och hjälper dem att förstå valens betydelse för framtida studier. Eleven bekantar sig med olika yrken och med arbetslivet utgående från de yrken som finns representerade i skolan och i deras närmaste omgivning. Utöver den egna skolan och närmiljön kan även företag och andra samarbetsparter i den närmaste omgivningen fungera som lärmiljöer.

I årskurserna 1-6 är det specifika uppdraget för handledningen:

- att handleda eleven att bli självständig och ansvarsställande för sitt skolarbete
- att skapa möjligheter för eleven att utveckla samarbetsförmåga och hänsyn till andra
- att skapa tillfällen för eleven att använda mångsidiga arbetssätt
- att handleda eleven att utveckla förmågan att hitta och värdera information från olika källor
- att främja utvecklingen av elevens individuella studieteknik och studievanor
- att inleda orientering om olika yrken.

Riktlinjer och arbetsupplägg för åk 7-9

Elevhandledningen har tillsammans med de övriga läroämnena som uppdrag att klargöra läroämnenas betydelse för fortsatta studier och arbetslivsfärdigheter. Eleven ska utveckla kunskaper om och förståelse för arbetslivet, olika arbetsuppgifter, entreprenörskap och framtida kompetensbehov. Elevhandledaren har huvudansvaret för elevhandledningen men alla ämneslärare har som uppgift att handleda eleven i studieteknik samt att stöda elevens personliga utveckling och delaktighet i sina respektive ämnen.

Inom elevhandledningen används mångsidiga arbetssätt utgående från elevens individuella och grupp-specifika behov och förutsättningar. Handledningsformerna är personlig handledning som fördjupar sig i individuella frågor och handledning i klass. Inom den personliga handledningen ges eleven möjlighet att diskutera frågor som anknyter till studier, utbildnings- och yrkesval samt livssituation. Den elevhandledning som ges i klass koncentreras inledningsvis till studieteknik och information om skolans verksamhet. I slutskedet av grundskolan ska handledningen innehålla studie- och yrkesvägledning i syfte att fördjupa elevens kännedom om olika utbildningsmöjligheter och yrkesbranscher.

Elevhandledningens uppdrag är att öka elevens beredskap att klara sig i kommande övergångsskedet gällande studier och arbetsliv. Eleven ska få lära sig att använda och utnyttja olika informations-, rådgivnings- och handledningstjänster. Handledningen ska stärka elevens företagsamhet och förmåga att ta egna initiativ i beslut som gäller elevens studie- och yrkesval. I samarbete med den mottagande skolan ska elevhandledningen ge eleven information och möjlighet att bekanta sig med utbildnings- och studiealternativ efter grundskolan. Handledningen har som uppgift att stöda övergången till studier efter den grundläggande utbildningen.

Utöver den egna skolan och närmiljön kan även företag och andra aktörer i samhället fungera som lärmiljöer. Studiebesök och besök till/från skolor, myndigheter och företag uppmuntras. Eleven ska få möjlighet till praktisk arbetslivsorientering (PRAO) där eleven får bekanta sig med yrken och pröva på olika arbeten. Syftet med PRAO är att ge eleven kunskaper om arbetslivet och ökad självkänedom och självinsikt inför kommande studie- och yrkesval. Eleven ska få erfarenheter för att kunna ta ställning till frågor som rör den egna framtiden samt få en inblick i arbetslivets möjligheter och krav. I samband med PRAO ska eleven ha möjlighet att utvärdera den kunskap och de erfarenheter som eleven fått.

Centralt innehåll för åk 7–9

Lärande och studier

Eleven ska öva sig att sätta upp och utvärdera mål för studierna och det självständiga arbetet. Eleven ska lära sig att ta ansvar för sitt lärande och för sina val förknippade med studierna. Eleven ska få öva att använda digitala verktyg för att söka information om utbildningar och arbetslivet. Eleven ska få öva att bedöma tillförlitligheten och ändamålsenligheten i olika informationskällor.

- skolvardagen
- lärstrategier och studieteknik
- delaktighet och elevpåverkan
- utvärdering och mål
  - o att sätta upp egna mål
  - o självutvärdering
  - o bedömningen i skolan (mellan-, årskurs- och avgångsbetyg)
  - o bedömningens betydelse
- informationshämtning och källkritik

Självkänedom och vägledning

I elevhandledningen behandlas innehåll som hjälper eleven att öka sin självkänedom, motivation och sin förmåga att utvärdera sina egna färdigheter. Eleven ska få utveckla förmågan att planera framtida studier och yrken, fatta beslut samt utveckla sina färdigheter att lösa problem i olika situationer. Eleven ska ges möjlighet att träna sin förmåga att analysera och förstå vilka faktorer som påverkar de egna valen genom att reflektera över exempelvis värderingar och attityder och sociala nätverk. Uppmärksamhet ska fästas vid att utveckla sociala och kommunikativa färdigheter för studier och arbetsliv.

Fortsatta studier

I elevhandledningen ska eleven få kunskap om vilka möjligheter till fortsatta studier som erbjuds och lära sig att hitta mer detaljerad information om fortsatta studier och ansökan till dem genom att utnyttja olika informations-, rådgivnings- och handledningstjänster.

- utbildningssystemet på Åland, i fasta Finland och i Sverige

- den egna studievägen
  - o planering
  - o ansökan
- utbildningskännedom
  - o gymnasialstadiets utbildningar
  - o folkhögskolor
  - o läroavtalsutbildning
  - o förberedande utbildningar
  - o studier utomlands
  - o antagningskrav och lämplighet
  - o studiesociala förmåner
  - o högskole- och universitetsutbildningar

Yrken och arbetslivsorientering (PRAO)

Genom att granska olika näringsgrenar, arbetslivet och olika yrkesområden samt öva sig att söka arbete ökar elevens kunskaper om arbetslivet. Undervisningen ska ge insikt i olika branscher, samt kännedom om yrken och företagsamhet. Uppmärksamhet ska fästas vid jämlikhetsfrågor i arbetslivet. Under den praktiska arbetslivsorienteringen får eleven träna färdigheter som behövs i arbetslivet.

- information om yrken och yrkesområden
- yrkesvalstest
- arbetslivsfärdigheter
  - o unga och arbete
  - o yrken och krav
  - o arbetsansökan, CV och meritförteckning
  - o mångkulturellt och internationellt arbetsliv
  - o prognostisering och framtidens arbetsliv
  - o entreprenörskap och företagsamhet

Mål och kompetenser för åk 7-9

I elevhandledning ges inget vitsord som i övriga läroämnena, utan elevhandledningen bygger på elevens självutvärdering samt på interaktiv, vägledande och uppmuntrande respons i samband med olika handledningssituationer.

Eleven ska ges möjlighet att lära sig att utvärdera sina förutsättningar, kunskaper och färdigheter, sin företagsamhet och sina resurser samt sin förmåga att arbeta i grupp och sina kommunikativa färdigheter.

Undervisningsmål	Lärandemål	Kompetens som anknäver till målet
------------------	------------	-----------------------------------

Lärande och studier		
Handleda eleven att bilda sig en helhetsuppfattning om arbetsätten och studiemiljön i årskurs 7-9.	Eleven utvecklar en helhetsförståelse för skolans verksamhet och sin roll i gemenskapen.	C, D, E, H
Utveckla elevens studiefärdighet och förmåga att lära sig i olika grupper samt stöda eleven att handla självständigt och ta ansvar för sina studier och val.	Eleven utvecklar studiefärdighet och förmåga att lära sig samt att ta ansvar för sina val och handlingar.	B, C, E
Lära eleven att ställa upp både kortsiktiga och långsiktiga mål och utvärdera hur målen uppnåtts.	Eleven lär sig ställa upp mål och utvärdera dem.	C, E
Handleda eleven att bedöma hur tillförlitlig och ändamålsenlig information ur olika källor är.	Eleven utvecklar förmåga att bedöma ändamålsenlig information och förståelse för källkritik.	A, C, D, H
Självkännedom och vägledning		
Skapa förutsättningar som främjar elevens motivation, lärande och förmåga att utvärdera sitt kunnande.	Eleven utvecklar färdighet att utvärdera och använda sig av sina förmågor och styrkor samt får insikt i vad hen behöver lära sig.	B, E
Medvetandegöra eleven om faktorer som påverkar de egna valen utgående från sin förmåga, sina förutsättningar och intressen.	Eleven utvecklar medvetenhet om vilka faktorer som påverkar egna val.	C, G
Fortsatta studier		
Ge eleven information om huvuddragen och möjligheterna i Ålands, fasta Finlands och Sveriges utbildningssystem, stöda elevens förmåga att söka information om utbildning och arbetsliv.	Eleven utvecklar kunskaper om utbildningssystemet på Åland, i fasta Finland och Sverige.	A, D, H
Vägleda eleven att använda informations-, rådgivnings- och handledningstjänster via olika kanaler.	Eleven utvecklar färdigheter att använda sig av informations-, rådgivnings- och handledningstjänster via olika kanaler.	A, B, D, G
Yrken och arbetslivsorientering (PRAO)		
Hjälpa eleven att förstå arbetets betydelse i det egna livet och i samhället.	Eleven utvecklar förståelse för vikten av arbete.	G, H
Handleda eleven att förstå olika läroämnens betydelse för framtida studier och för färdigheter som behövs i arbetslivet.	Eleven utvecklar förståelse för vilken betydelse olika läroämnena har för framtida val.	C, E, G
Handleda eleven att utveckla sin förmåga att bedöma vilka kompetenser och vilka sociala och kommunikativa färdigheter som behövs i olika arbetsuppgifter och yrken.	Eleven utvecklar förståelse för vad som krävs i olika arbetsuppgifter och yrken.	A, B, D, G